

האחדות כמנורה של פרקים

האחדות האצילותית בכתבי הראי"ה

הרב יוסף אביב"י

מאמר זה מבאר את משמעותה של האחדות על פי שיטת הראי"ה. אחר שהוא פוסל את "האמת המטפיסית הנשואה בדבר האחדות האלהית" מלמד הראי"ה כי האחדות היא עשירה וחובקת כול, ועל שלושה דברים הוא מעמיד אותה: על 'האחדות האלוהית' – האחדות המוחלטת שבאצילות; על 'מחשבת האחדות' – האחדות של האצילות עם האדם והעולמות הנבראים; ועל 'אחדות ההויה' – האחדות של הניצוצות הכמוסים בעולם הזה עם האדם ועם האצילות.

לאחר שעלה ארצה כתב הראי"ה את מאמר 'דעת אלהים', ובו כתב כי "בעת החדשה בשורש שרשה פגשה כל המהומה האלילית את חלק מנחשלי עמנו, עד שמצאה מקום ע"י שפינוזה [...] לחזור לנקודת הקטנות והילדות, והוא דוקא למה שמופלא ומכוסה – לעצמות האלהים" (עקבי הצאן, עמ' קלג). כנגד "המחשבה הילדותית" של שפינוזה ש"אינה יודעת לעסוק רק בעצם", מעמיד הראי"ה את "המחשבה המבוכרת", המבקשת להכיר את "האידיאלים האלהיים [...] ולהגשים דוגמתם בפועל" (שם, עמ' קלב). אלא שהראי"ה אינו פוסל את שיטתו הפנתאיסטית של שפינוזה מכול וכול, והרי הוא מבקש לבררה ולצרפה מסיגיה. "אמנם כח נערץ כזה [...] לא היה אפשר כמעט להופיע כי אם על ידי איש מזרע ישראל [...] שרק בעמל רב ונסיון כביר, הננו מוכשרים להוציא גם מהרמון הזה, המעובה בקליפתו, איזה תוך תמציתי, הראוי להתקיים אחרי מירוקו, ליבוננו וצירופו" (שם, עמ' קלד-קלה). כיצד צירף הראי"ה את שיטתו של שפינוזה ואיזה "תוך תמציתי" הוא הוציא מרימונו?
לפני שנענה על שאלות אלו חייבים אנו להקדים שורות אחדות על דרכנו בהבנת כתבי הראי"ה.

שפת כינויים

במענה לתלמידיו, שטענו כי אינם יורדים לעומק דעתו ואינם מבינים את לשונו, כתב הראי"ה כי דבריו הם "רזי עולם", ואמנם הוא משתדל "להלביש העיניים בצורה ספרותית כמה דאפשר", אך אין הוא יכול "לתן אלה הרעיונות בצורה לגמרי 'פפולרית'" (אגרות הראיה, איגרת שמז, כרך ב, עמ' יא). רזי עולם כותב הראי"ה, ובלשונו של המקובלים הוא מביע רזים אלה. המקובלים קראו שמות לכל ספירה וספירה, ובכינויים אלו הודיעו את תכונותיהן ואת פעולותיהן במהלך ההאצלה וההנהגה. מספרי המקובלים נטל הראי"ה את הכינויים הללו, ובמרוצת כתיבתו שזר אותם במשפטיו ובפסקאותיו. כך משובצים כתביו כינויי ספירות ומונחי אצילות, וכל הרוצה להבין דבריו לאשורם חייב להכיר את השפה שהם נכתבו בה – שפת הכינויים של הקבלה.

כך, למשל, חושב הראי"ה על ספירת חכמה, ובשפת הכינויים הוא כותב – 'קודש', 'מקור', 'מחשבה'; מתבונן הוא בספירת בינה, ובשפת הכינויים הוא מכנה – 'חירות', 'מרחבים', 'רחובות הנהר'; מסתכל הוא בספירת יסוד, ובשפת הכינויים הוא קורא – 'צדיק', 'טוב', 'שלום'. מתכוון הראי"ה לאור החדש המתקן את הכלים שנשברו, הוא המלך השמיני ששמו הדר המתקן את שבעת המלכים שמתו, ובשפת הכינויים הוא רושם – "אור חדש נולד, אור זיו הדר פני אל"; עוסק הוא ברשימו, הנקרא גם הפועל המוגבל, שנשאר מצמצום אור אין סוף, ובשפת הכינויים הוא מביע – 'ההתגבלות המרושמה'.

פענוח שפת הכינויים שכתב בה הראי"ה אינו מלאכה קלה ופשוטה כי פעמים כינו המקובלים ספירות שונות בכינוי אחד. כך, למשל, 'שכינה' היא כינוי הן לספירת בינה הן לספירת מלכות, ו'מקור' הוא כינוי הן לספירת חכמה הן לספירת תפארת. על כן אי אפשר לקבוע את מובנו המדויק של כינוי מסוים על יסוד פענוח של מלה אחת אלא רק על פי הבנה מלאה של פסקאות שלמות. כל הבא לפענח את שפת הכינויים של הראי"ה חייב ליטול פסקה בשלמותה ולזהות את כל הכינויים השזורים בה, כי רק כאשר יעלה בידיו לגלות צפונייה של הפסקה במלואה, ורק כאשר יצליח לחשוף את מערכת הכינויים השלמה והרציפה החבויה בה – רק אז הוא יוכל לקבוע בוודאות לאילו ספירות, פרצופים ועולמות נתכוון הראי"ה בדבריו.

אכן חידה גדולה חד הראי"ה בכתביו, ואילו הציץ עלינו בעל החידה כבר היה רומז לפתרונו: לולא חרשתם בקבלתי לא מצאתם חידתי. כי אמנם נתונים משפטיו של הראי"ה בכלייה של לשון הנגלה, אבל אורם ותוכם רצופים לשון הנסתר. הכרת לשון הנסתר הכרחית להבנה נכונה ומדויקת של רעיוניו, ורק פענוח כינוייה ומונחיה יגלה כי אכן הסביר הראי"ה את "פנימיות רזי תורה בשפה ברורה" (אגרות הראיה, איגרת פז, כרך א, עמ' צא-צב).

על כן מיוסדים כל דברינו כאן על פענוח שפת הכינויים של הראי"ה. רק פסקאות שלמות, ולא משפטים בודדים, נביא מכתביו; את הפסקה השלמה נפרק לכינויים השזורים בה; כל כינוי וכינוי ייכתב בשורה לעצמו, ובצדו יירשם שמו המקורי בשפת המקובלים.

כל הכינויים הללו בונים את מילון כינויי הראי"ה. מילון זה לא יסודר לעצמו, אלא יוצמד לפסקאות ויפרש את כינוייהן. ערכי המילון יכללו שורות אלו: שם הכינוי

בשפת הראי"ה; שם הכינוי ומשמעותו בשפת המקובלים; המופעים השונים של הכינוי בכל הפסקאות המובאות כאן; מקורות לשימוש המקורי של הכינוי בספרי המקובלים. כל ערך וערך במילון יצוין במספר סידורי (א) והלאה, ומספר א' והלאה יופיע בצדו של כל כינוי וכינוי השזור בפסקאות הראי"ה. כך יוכל הקורא לאתר את מקומו של כל כינוי במילון הכינויים ולראות את משמעותו ואת מקורותיו בספרי המקובלים. את הפסקאות נציין במספר סידורי |א| והלאה, ובראש כל אחת מהן נרשום את מקומה בספרי הראי"ה.

[א] אצילות: אחדות של ריבוי גוונים

במאמרו 'עבודת אֱלֹהִים' פסל הראי"ה את "האמת המטפיסית הנשואה בדבר האחדות האֱלֹהִית, שזה דבר שיוכל להאמר גם מכל עם ולשון", והעדיף על פניה את "התכונה האֱלֹהִית הפנימית של אהבת היושר והצדק והשאיפה האמיצה להאידיאלים האֱלֹהִיים הללו ברום עזם" (עקבי הצאן, עמ' קמז-קמח). באיגרת שנשלחה בי"ג בכסלו תרס"ז, כחודש לאחר שנדפס הספר 'עקבי הצאן', אל הרב שמואל אלכסנדרוב, הבחין הראי"ה בין אמונת ישראל, "מקור שם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל", ובין המונותאיזם. באיגרת זו פוסל הראי"ה את המונותאיזם ה"בדוי מלבם של נכרים", ובמקומו הוא מעמיד את האמונה ב"אין סוף הבלתי מושג" שאותו אפשר להכיר "ע"י רבוי הגוונים המצטבעים" ו"ע"י רוב המעשה [...] רוב אהבה ורוב גבורה" |א|. במשפט זה רומז הראי"ה לאמונת ישראל על פי הקבלה – האמונה באל אחד שאין להשיג את עצמותו אלא רק את אורו ואת ספירותיו שבאצילות.

באיגרת זו קיצר הראי"ה בדבריו על האחדות האֱלֹהִית שבאצילות, היא האחדות שיש עמה ריבוי גוונים, והודיעה ברמז בלבד. שנים אחדות לאחר מכן, בקובץ הראשון שכתב ביפו, הודיע הראי"ה אותה בפירושו, "האחדות המחיה את הריבוי [...] בעולם האֱלֹהִי האחדותי, בכל עושר הגוונים הפרטי" |ב|, והאריך בכיאורה כפי שנראה להלן.

[א] אגרות הראיה, איגרת מד, כרך א, עמ' מה

–	ירענו שאי אפשר אחרת כ"א הכל ממנו,	
–	אין אנחנו מדברים ולא חושבים אפילו	
א	במקור המקורות,	עצמות
–	אבל במה שאין אנחנו שוללים אותו כבר הכל חי וקיים עדי עד [...]	
–	אין זה המונותיאזם השולל את הכשרון המעשי, את החברותיות ואת היופי.	
–	המונותיאזם הוא בדוי מלבם של נכרים ו"מתורגם ארמית" שלא בדיוק כלל וכלל, הוא מין "אין סוף מושג" – שהוא סותר את עצמו, ע"כ יעלה בתוהו.	
–	לא זה הוא מקור שם אלקי ישראל, מקור הכל הוא	
3	אין סוף	אין סוף
2	אחדות וריבוי	רבוי
7	גוונים	הגוונים המצטבעים
–	אנו יכולים לדבר בו ולהשיגו,	

האחדות כמנורה של פרקים

–	ע"י רוב המעשה ורוב שלו, ע"י רוב אהבה ורוב גבורה.
–	זה יכול לומר ישראל, הקורא "זה אלי ואנוהו",
–	לא המונותיאיסמוס השומם והמדברי של האיסלאם, ולא האפיסה של הבורדהיות, כ"א
ה	ההויה העליונה המשמחת את הכל ומחיה את הכל, ומתגלה ע"י
–	הגילוי הסוביקטיבי שבלב כל דורשיו ומשיגיו,
–	"וכל אחד ואחד מראה באצבעו הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ד' קוינו לו נגילה ונשמחה בישעתו", "אשרי העם שככה לו אשרי העם שד' אלקיו".

● שפת כינויים

(א)	שפת הראי"ה	מקור המקורות.
	שפת המקובלים	מקור – הא"ל וה עצמו, שאיננו מושג ואיננו נודע.
	כינויי הראי"ה	"מקור המקורות" א .
	כלים תצ"ד	ואמנם עיקרם של הספירות הם התפשטות קדושה וזיו עליון ממנו ית', שהוא המקור הנעלם הבלתי מושג כלל, ואלה כולם הם זיו מקדושתו. (כלל א, עמ' רמח)
(ב)	שפת הראי"ה	אין סוף.
	שפת המקובלים	אין סוף – הא"ל וה עצמו, שאיננו מושג ואיננו נודע.
	כינויי הראי"ה	"אין סוף הבלתי מושג" א .
	עבודת הקודש	קבלו בעלי העבודה כי ארון יחיד שרש כל השרשים הנקרא אין סוף איננו רמוז לא בתורה ולא בנביאים ולא בכתובים ולא בדברי רז"ל [...] ואמרו חכמי האמת כי עליו אמרו דרך כלל אל יהי לך עסק בנסתרות, ולהיותו נעלם בתכלית ההעלם לא רמז בו משה ע"ה הורנו בזה שלא תגע בו יד המחשבה לגודל תעלומיו. (חלק א, פרק ט)
	פרדס רמונים	עוד ייחסו אליו שם א"ס והטעם מפני שאין לו סוף ותכלית. כי הדבר הנגבל בשם יש לו סוף, והאלקות מפני שאין לו סוף אין לו שם שיגבלהו ולכן אנו מתארים אותו בא"ס. ועוד פי' אחר מפני שהחקירה בו אין לו סוף [...] ולכן אין מי שידע בו מהות כלל אם לא ע"י ספירות המגלות קצת מגדולתו אמנם מספירותיו ולמעלה אין השגה מצד עומק המושג ולכן תארוהו בא"ס. (שער ג, שער לדעת אם אין סוף הוא הכתר, פרק א)
(ג)	שפת הראי"ה	האחדות על פי הופעת הריבוי, הריבוי האחדותי.
	שפת המקובלים	אחדות וריבוי – הספירות הרבות מאוחדות אחדות גמורה.
	כינויי הראי"ה	"רק ע"י רבוי הגוונים המצטבעים אנו יכולים לדבר בו ולהשיגו" א . "העושר של הריבוי" ב ; "האחדות המחיה את הריבוי" ב ; "גודל האחדות לתוך הריבוי" ב ; "כל אחד מניצוצי הריבוי" ב ; "האחדות

על פי הופעת הריבוי" [ב]; "הריבוי האחדותי" [ב]; "הריבוי של אחד" [ב]; "השלמות של הריבוי שבהוד תפארת האחדות האלהית" [ב].

עבודת הקודש

לא נוכל להשיגו ית' רק מצד פעולותיו הנעשות ע"י מדותיו, וכמו שאין פעולה לגוף בלתי הנשמה כי היא חיותו וסבתו, כך אין פעולה למדות אם לא בהיותם באחדות גמורה במאצילים ולכן הכל דבר אחד פשוט, וכמו שהנפש היא אחת וכחותיה אדוקים בה והם עצם הנפש אלא שיש לה שמות מתחלפים לפי התחלפות פעולותיה, ולזה תקרא לפעמים חיונית, ולפעמים טבעית, ולפעמים נפשית, עם היות שהם כחות משתלשלות מעצמות הנפש הפשוט, כן הספירות הם מתאחדות בעצמו הבורא ית', והרבו וההתחלפות הוא בערך אל הפעולות המתחלפות המשתלשלות מאחדות הבורא, לא שיהיה בו חלוף אלא שהוא בערך אל המקבלים.

(חלק א, פרק יב)

פרדס רמונים

שהספירות הם עשר בערך אל בחינות מתחלפות, מ"מ נעוץ הסוף בתחלה כי הראש הוא סוף והסוף הוא ראש, מצד רוב אחדותם בעצמות הבורא, וה' ית' הוא יחיד בהם. ואין שם שניות חלילה, עד שאין ליחס אליו שום מספר ורבויו ח"ו, וזהו אמרם לפני אחד מה אתה סופר. שאין לומר אלא שהוא אחד, אחד הוא בתכלית האחדות. (שער ד, פרק ב)

גוונים.

(7) שפת הראי"ה

גוונים – משל אל פעולות הספירות.

שפת המקובלים

"רבויו הגוונים המצטבעים" [א]; "בכל עושר הגווני הפרטי" [ב].

כינויי הראי"ה

פעמים רבות ימצא המעיין בספרי המקובלים ובזוהר מייחס גוונים ידועים אל כל ספירה וספי', ראוי למעיין ליוזר. ואל יעלה על לבו ומחשבתו שיהיו דברים כפשוטן ח"ו, לפי שהגוון הוא דבר הנגשם והוא אחד מתארי הגשם ומקריו ומה שאינו גשם אין ראוי שיתואר במקרי הגשם ח"ו [...] והנרצה בגוונים הוא משל אל הפעולות הנמשכות מהשרשים העליונים [...] וזהו הנרצה בגוונים אל הספי' משל אל הפעולות הנמשכות לפי טבעם וענינם. (שער י, פרק א)

פרדס רמונים

ההויה העליונה, רום האצילות, החיים וחי החיים.

(8) שפת הראי"ה

אצילות, עשר ספירות.

שפת המקובלים

"ההויה העליונה המשמחת את הכל ומחיה את הכל" [א]; "רום האצילות" [ג]; "מרום" [ד]; "הרוח הגדול השוכן בשמי שמי עז, בהיכל הצדק והבינה" [ו]; "העז והגבורה" [ז]; "החיים וחי החיים" [ח].

כינויי הראי"ה

[ב] אצילות: האחדות האלהית, העליונה והמופלאה

רמז הראי"ה כי רק "ע"י ריבוי הגוונים המצטבעים" אפשר להכיר את "אין סוף הבלתי מושג" [א], ונתכוון לאצילות, היא "האחדות האלהית בתאר אחדותה" ש"אותו העושר של הריבוי לעולם נמצא בקרבה [...] וכל אחד מניצוצי הריבוי יש בו ברכה של

האחדות כמנורה של פרקים

גודל אין סוף" [ב]. במילים אלו מתאר הראי"ה את האחדות האלוהית שבאצילות, שמשמעה אחדות של עשר ספירות, אחדות של אור וכלים. כי לימדו המקובלים על ספירות האצילות שהן מאחדות במאציל אחדות גמורה והן מאחדות בינן לבין עצמן אחדות גמורה – "האורות והכלים הם מתכן אחד, מסוג אחד ומענין אחד, איהו וחיייהי וגרמוהי חד בהון" [ג].

בעקבות דברי המקובלים פוסל הראי"ה את האחדות השטחית של הדתות – "האחדות הרגילה" [ב] המתיימרת להשיג את עצמות האלוה ולהגדיר את אחדותו, ותמורתה הוא מבקש את האחדות העמוקה והעשירה של אמונת ישראל – "האחדות העליונה והמופלאה שברום האצילות" [ג]. האחדות האלוהית שבאצילות היא "האחדות המחיה את הריבוי", היא האחדות ש"אותו העושר של הריבוי לעולם נמצא בקרבה" [ב].

|| אורות הקודש, האחדות הכוללת ה

–	האליליות, אומרים טוענים נוטים להסתה, עזיזה היא בהבלטת רשמי החיים, בהבעת הפרטיות, בחדירה אל היופי ואל העשירות הגונית.	
–	האחדות האלהית מטשטשת את הכל, מכל הגוונים גון אחד היא עושה, ועושר החיים מתדלדל.	
–	באה טענה זו מחסרון ידיעה וכהות רגש.	
–	האליליות, עם ההתעוררות העזיזה שלה, עשתה כבר את הרושם שלה להשחית את החיים והתביעה של עושר הגוונים ושל הבלטת הרשמים. בשביל כך	
–	האחדות האלהית, בתאר אחדותה,	אצילות
–	היא מתעלה מציור	–
–	האחדות הרגילה,	–
–	והיא באמת מתעלה על האחדות באותה המדה שהיא מתעלה על הריבוי,	–
–	ואותו העושר של הריבוי לעולם נמצא בקרבה, בצורה יותר מבהיקה באין סוף	ג
–	מכפי מה שהוא בהאליליות המנופצת והמפורדה.	–
–	האחדות המחיה את הריבוי, הסופגת בתוכה את הריבוי, וממעל לכל מציאות ולכל תוכן היא מתנשאה,	ג
–	לא תוכל להמעיט את רשמי החיים, כי אם להרבותם על ידי	–
–	שפעת אומץ	ח
–	וגודל האחדות לתוך	אצילות
–	הריבוי,	ג
–	וכל אחד מניצוצי הריבוי יש בו	ג
–	ברכה של גודל אין סוף.	ח
–	הרזיות	ט

הרב יוסף אביב"י

באה להשלים את הציור, ולהראות איך כל יפיפותו של יפת לקוחה היא בעקרה מאהלי שם, אלא שנתטשטשה הצורה בריחוק מקום.	—	
ומדברת היא	—	
הרזיות בהרחבת הביאור	קבלה	ט
בעולם הא־להי האחדותי,	אצילות	ז, 1
בכל עושר הגווני הפרטי,	גוונים	7
המתגלה	—	
מהופעת	המשכה	י
הא־להות האחדותית	אצילות	ז, 1
בהגלותה לבני אדם בשכלם ובהרגשתם.	—	
וקמים קנאים ואומרים על	—	
חכמת אמת זאת, המחיה את כל נשמה יפה,	קבלה	ט
ילידת חוץ היא, דמיון של מיתולוגיה יש כאן, ואינם יודעים, תבענים הללו, שכל	—	
ניצוץ אור חם וחיים שיש באליליות,	—	
לקוח ושאוב הוא	אחיות החיצונים	—
מיסוד של קודש האחדות.	אצילות	ז
ולהבין	—	
את האחדות, להרגישה בכל עשרה,	אצילות	ז
את האחדות ואת מקורה, את גילוי ההויה שלה ואת עוזה, הננו נקראים לדבר במושגי	אצילות	ז
האחדות על פי הופעת הריבוי.	אחדות וריבוי	ג
והריבוי האחדותי זהו הריבוי העשיר שבעשירים,	אחדות וריבוי	ג
הריבוי של אחד, של לפני אחד, כלומר	אחדות וריבוי	ג
השלמות של הריבוי שבהוד תפארת	אחדות וריבוי	ג
האחדות הא־להית.	אצילות	ז, 1
	שפת כינויים	•
האחדות הא־לוהית, העולם הא־לוהי.	שפת הראי"ה	(1)
אצילות, עשר ספירות.	שפת המקובלים	
"האחדות הא־להית" [ב]; "בעולם הא־להי האחדותי" [ב]; "הא־להות האחדותית" [ב]; "האחדות הא־להית" [ב].	כינויי הראי"ה	
אצילות עשר ספירות שבארנו הוא עצם האלהות, וזהו ענין האצילות כי אין הנאצל נפרד מן המאציל, ואינו חוצה לו, ולא דבר אחר בלתו. (חלק א, פרק ד)	עבודת הקודש	
האחדות הא־לוהית, האחדות העליונה והמופלאה.	שפת הראי"ה	(f)
אחדות של האצילות עם אין סוף, אחדות אור וכלים באצילות עצמה.	שפת המקובלים	
"האחדות הא־להית בתאר אחדותה" [ב]; "גודל האחדות" [ב]; "בעולם הא־להי האחדותי" [ב]; "הא־להות האחדותית" [ב]; "קודש	כינויי הראי"ה	

האחדות כמנורה של פרקים

האחדות" [ב]; "האחדות" [ב]; "האחדות" [ב]; "האחדות האלהית" [ב]; "האחדות העליונה והמופלאה שברום האצילות" [ג].

והנה אחריהם נשתלשל עולם האצילות שהוא עשר ספי' אורות בתוך עשר כלים, כי כאן נגלו בפועל בחינות הכלים [...] ודע כי אלו העשר ספי' עם היות שהם עשרה במנין הם אחר באחדות, שהם מיוחדות במאצילם בלי פירוד כלל, והם נכללות בבחי' הויה אחת, כי קוץ היו"ד הוא כתר, והיו"ד חכמה, והה' בינה, והו' ר"ק, והה' מלכות [...] הרי מבואר כי הריבוי והשינוי המיוחס אל הספירות הוא מסטרא דילן, דהיינו מצד השפעתן, שהם כוללין כל דרכי ההנהגה, אבל מצד עצמן הם אחדות מיוחד. (ויכוח ראשון, סעיף סז)

שפעת אומץ, ברכה, גילוי החיים ועוד. שפת הראי"ה (ח) שפת המקובלים כינויי הראי"ה שפע של חיים ושל ברכה נמשך מן האצילות אל עולמנו. "שפעת אומץ" [ב]; "ברכה של גודל אין סוף" [ב]; "הפאר והיופי הקדוש והמרומם" [ג]; "רוח ממרום" [ד]; "אור ושמחה" [ה]; "התכונה הרוחנית, עזוז החיים, החופש והאור" [ו]; "עז וגבורה" [ז]; "חיים" [ח]; "הטוב" [ט]; "מזריח את אורו" [י]; "גילויי החיים של מילוי ההויה" [י].

ודע והבן כי בהזכיר הוי"ה אדנ"י כסדר זה, השפע יורד על הספירות כולן מראש ועד סוף מלמעלה למטה, עד שמגיע שפע הברכה ואצילות לשם אדנ"י ואז כל העולם כולו מתברך ברכה שלמה [...] ובהיות כתוב הוי"ה אדנ"י הוא סוד שפע בינה היורד על הצינורות ומגיע לשם אדנ"י, ואז כל העולם מתברך. (שער חמישי, כרך א, עמ' 181-182)

הרזיות, חכמת האמת. שפת הראי"ה (ט) שפת המקובלים כינויי הראי"ה קבלה, חכמת האמת – לימוד סדר האצילות ועשר הספירות אשר בה. "הרזיות" [ב]; "הרזיות" [ב]; "חכמת אמת" [ב]; "המחשבה הסודית" [ז].

מופיע, מתגלה, יורדת ועוד. שפת הראי"ה (י) שפת המקובלים כינויי הראי"ה המשכת השפע – המשכת השפע באצילות, וממנה אל הנבראים. "הופעת האלהות האחדותית" [ב]; "כל הפאר והיופי הקדוש והמרומם הזה מופיע" [ג]; "לגלות אור יחודו" [ד]; "יערה עליו רוח ממרום" [ד]; "יורדת" [ה]; "מתגלה" [ה]; "מתמלא" [ה].

ג | שמונה קבצים, קובץ ח קצב || אורות הקודש, מוסר הקודש סד

יא מקובלים הנשמות האצילות, כל מעשיהם הם מאוחדים עם מחשבותיהם, –

<p>– והאחדות היא בהם גדולה מאד, עד שאין המעשים סימבוליים, להזכיר על ידם את המחשבות, כי אם הם גילויי חיים ממש, שהם מתגלים בהערך של העולם המעשי, כפי אותו הגילוי ממש שהמחשבות הן מתגלות בעולם השכלי המחשבתי.</p> <p>וכל הפאר והיופי הקדוש והמרומם הזה מופיע מתולדות האחדות העליונה והמופלאה שברום האצילות, שהאורות והכלים הם מתכנן אחד, מסוג אחד ומענין אחד, איהו וחייוהי וגרמוהי חד בהון, ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים.</p>	<p>ח שפע</p> <p>י המשכה</p> <p>ז אצילות</p> <p>ה אצילות</p> <p>יב אחדות</p> <p>יב אחדות</p> <p>–</p>
---	--

● שפת כינויים

<p>הנשמות האציליות, גדולי עולם, צדיקים. מקובלים, משכילים.</p> <p>"הנשמות האציליות" ג ; "גדולי עולם" ד ; "בחירי בני אדם" ה ; "קדושי ישראל" ה ; "הצדיקים" ה ; "קדוש עליון" ה ; "איש הרוח" ו .</p>	<p>(יא) שפת הראי"ה שפת המקובלים כינויי הראי"ה</p>
<p>האורות והכלים הם מתוכנן אחד, מסוג אחד ומענין אחד. איהו וחייוהי וגרמוהי חד בהון.</p> <p>"האורות והכלים הם מתכנן אחד, מסוג אחד ומענין אחד, איהו וחייוהי וגרמוהי חד בהון" ג .</p>	<p>(יב) שפת הראי"ה שפת המקובלים כינויי הראי"ה</p>
<p>דעשר ספירות דאצילות מלכא בהון, איהו וגרמיה חד בהון, איהו וחייו חד בהון, מה דלאו הכי בעשר ספירות דבריאה, דלאו אינון וחייון חד, לאו אינון וגרמיהון חד. ועלת על כלא הוא נהיר (נ"א נחית) בעשר ספירות דאצילות, ובעשר ספירות דבריאה, ונהיר בעשר כתות דמלאכיא, ובעשר גלגלי דרקיעא, ולא אשתני בכל אתר.</p> <p>(הקרמה, ג ע"ב)</p>	<p>תיקוני זוהר</p>
<p>ומ"מ בהתלבשות אור א"ס ע"י צמצומים רבים בכלים דחב"ד דאצילות כיון דאיהו וחייוהי וגרמוהי חד בהון זהו מ"ש הרמב"ם שהוא המדע והוא היודע כו', וכמאמר התיקונים את חכים ולא בחכמה ידיעא כו'.</p> <p>(פרשת ויקרא, דף ד ע"ג)</p>	<p>ליקוטי תורה</p>

[ג] אצילות, אדם ועולמות: מחשבת האחדות

כיוון שלימד הראי"ה על האחדות האלוהית שבאצילות הוא ממשיך ללמד על האחדות של האצילות עם שלושת העולמות הנבראים, הלוא הם בריאה, יצירה ועשייה. זו היא "מחשבת האחדות" המעסיקה את "גדולי עולם", והם המבקשים את "קישור כל העולמות כולם" ואת "הקישור הכללי של כל ההויה" |ד|. האדם הוא המאחד את האצילות עם העולמות, "לעשות רצונו בעבודתו, לגלות אור יחודו בכל העולמים" |ד|.

האחדות כמנורה של פרקים

פעולת האדם לאחד את האצילות עם העולמות ממשיכה עליו את השפע מהאצילות, "יערה עליו רוח ממרום" |ד|.

שונה היא האחדות שבאצילות מהאחדות של העולמות. האחדות שבאצילות היא אחדות מוחלטת, 'איהו וחייוהי וגרמוהי חד בהוך' |ג|, והיא אחדות העומדת לעצמה. לעומתה, האחדות של העולמות אינה מוחלטת אלא תלויה בהתקשרותם אל האצילות, והתקשרות זו אף היא אינה מוחלטת אלא תלויה במחשבות האדם ובפעולותיו.

ד | שמונה קבצים, קובץ ב טז || אורות הקודש, דרך הקודש, חסידות יב

מי שמרגיש	–	
שמחשבת האחדות היא קרובה לרוחו,	קישור ואחדות	יג
והציור של קישור	קישור ואחדות	יג
כל העולמות כולם	אציל' בי"ע	יד
בכל האופנים הוא מעסיק את דמיונו והבנתו,	–	
הרי הוא משרשם של	–	
גדולי עולם, שעיקר עסקם הרוחני הוא	מקובלים	יא
הקישור הכללי של	קישור ואחדות	יג
כל ההויה,	אציל' בי"ע	יד
ושלום	קישור ואחדות	יג
העולמים האמית'.	אציל' בי"ע	יד
ואל יסוג אחור משום מחשבה גדולה, ויגבה ליבו בדרכי ד'. אף על פי	–	
שלפעמים נראה לו כאילו רודף גדולה וכבוד, יראה כמה דאפשר	–	
לזכך את מחשבתו בלתי לד' לברו,	–	
לעשות רצונו בעבודתו	עבודת האדם	טו
לגלות	המשכה	י
אור יחודו	קישור ואחדות	יג
בכל העולמים, וממילא	אציל' בי"ע	יד
יערה עליו	המשכה	י
רוח	שפע	ח
ממרום, ¹ לזיכוך המעשים והתכוונות בתכלית הזיכוך.	אצילות	ה

● שפת כינויים

מחשבת האחדות, קישור כל העולמות, הקישור הכללי של כל ההויה.	שפת הראי"ה	(יג)
השפע הנמשך מהאצילות אל העולמות הנבראים מאחד ומקשר אותם כמנורה של פרקים.	שפת המקובלים	
"מחשבת האחדות" ד ; "אור יחודו בכל העולמים" ד ; "הציור של קישור כל העולמות כולם" ד ; "הקישור הכללי של כל ההויה" ד ; "שלום העולמים" ד .	כינויי הראי"ה	

1 על פי הפסוק: "עד יערה עלינו רוח ממרום" (ישעיה לב, טו).

פרדס רמונים והענין הוא שהאציל אצילותו בתחלה ובתוכו מתפשט העצמות, ואחר האצילות בריאה, ואחר הבריאה יצירה, ואחר יצירה עשייה, כל זה להודיע גדולתו ומציאותו בעולם, כי מן העשייה נשכיל היצירה, ומן היצירה נעלה ונשכיל הבריאה, ומן הבריאה נעלה ונשכיל האצילות, ומן האצילות נכיר העצמות המתפשט, ואחר כך נכיר קשר הדברים בסבה הראשונה, כי נדע ונכיר קשר ויחוד העצם באצילות, ושניהם מיוחדים בקשר אמיץ בסבת כל הסבות, ומשם נכיר ונדע קשר ויחוד הבריאה עם האצילות, ומן הבריאה נדע ונכיר קשר ויחוד היצירה עם הבריאה, ומן היצירה נדע ונכיר קשר ויחוד העשייה ביצירה, הכל יחיד מיוחד כשלשלת חזק ואמיץ ומנורה של פרקים.
(שער ד, פרק ו)

(7) שפת הראי"ה כל העולמות, כל העולמים, כל ההווה. אצילות ושלושת העולמות בריאה, יצירה ועשייה. כינויי הראי"ה "כל העולמות כולם" |ד|; "העולמים" |ד|; "כל העולמים" |ד|; "כל ההווה" |ד|.

(10) שפת הראי"ה לעשות רצונו בעבודתו לגלות אור ייחודו בכל העולמים. שפת המקובלים עבודת האדם היא לייחד ולקשר את הספירות זו לזו. כינויי הראי"ה "לעשות רצונו בעבודתו לגלות אור ייחודו בכל העולמים" |ד|. עבודת הקודש טעם בריאת האדם בדמות הכבוד העליון היה לתקנו וליחדו, ולזה נכללו בו כל המעלות הנכללות בשם הגדול, כדי שיהיה כח וספק בידו לזה, כי כן היה הרצון מתחלה שיהיה זה הכח מסור ביד האדם הנברא בצלם ודמות, ושהתעוררותו למטה במעשיו הטובים ועבודתו על הכוונה הראויה יעורר הדברים העליונים למעלה [...] והסוד בזה כי המיחד את השם בכבודו סבה שיתברכו הדברים כלם מראש ועד סוף, והוא אמרם נחת רוח כי תרגום וירד ונחת, שיוירד רוח הקדש ומתאצל השפע והברכה מהעדן אל הנהר, ומהנהר אל הגן.
(חלק ב, פרק ו)

[ד] העלאת ניצוצות: אהדות ההווה

ראינו כיצד מתקשרים העולמות הנבראים עם האצילות, מתאחדים עמה ומקבלים ממנה את שפעה. עוד מתאחדים העולמות עם האצילות בתיקון ניצוצות הקדושה ובהעלאתם מעולמנו אל האצילות. מקורם של הניצוצות באצילות, ובעת שבירת הכלים הם נפלו ממנה. בעולמנו כמוסים "ניצוצות החיים" "בכל דבר אשר יאכל" ו"בכל היצור" |ה|, ועל הצדיקים מוטלת עבודת בירורם והעלאתם חזרה אל מקורם באצילות. הניצוצות המתוקנים והמבוררים מתאחדים עם האדם, ואחר עולים הם אל האצילות ומתאחדים גם עמה. הניצוצות השבים אל האצילות מעוררים בה שפע חדש, ה"הולך ומזריח את אורו בחזרה ביותר עילוי" |ו| על הנבראים שבעולמנו.

האחדות כמנורה של פרקים

הראי"ה עוקב אחר התנועה השלמה של הניצוצות – הנפילה מהאצילות לעולמנו, העלייה חזרה מעולמנו אל האצילות, והמשכה החדשה מהאצילות אל עולמנו – ורואה כי היא מאחדת את ההוויה כולה. על כן הוא אוגד יחד את העלאת הניצוצות עם אחדות ההוויה, "המחשבה הסודית של העלאת הניצוצות מתאחדת היא עם התוכן של אחדות ההוויה" [ז].

על פי המקובלים, העלאת הניצוצות באה לתקן את העולם. היא מבררת את הטוב מתוך הרע, עד שלא תהיה עוד חיות בקליפות והן יכלו ויתבטלו. הוסיף עליהם הראי"ה, ויחיד היה בחידושו, כי העלאת הניצוצות באה לאחד את ההוויה כולה.

ה | שמונה קבצים, קובץ ג מוה || אורות הקודש, דרך הקודש, פרישות ל

נשמה עליונה, מלאה רוח הקודש,	–	
יורדת על המשכה	י	
בחירי בני אדם,	יא	
קדושי ישראל	יא	
הצדיקים, בעת שהם	יא	
באים לאכול את סעודתם, זה השלחן אשר לפני ד'.	יז	
התרוממות נפשם מתגברת למעלה למעלה, ומרוב זיו חיים העליונים	–	
מתגלה גם כן בירור	יז	
הדר ניצוצות החיים	יח, יט	
המפוזרים	כ	
בכל דבר אשר יאכל,	טז	
והכחות הכמוסים של השכל, הרצון, השירה האלהית וההכרה העליונה,	כא	
שבמצב תרדמה וקפאון הם נמצאים	כא	
בכל היצור,	כב	
הולכים הם ועולים,	כג	
ומתאחדים	כד	
בנשמתו הגדולה של	–	
קדוש עליון,	יא	
והעולם כולו	כה	
מתמלא	י	
אור ושמחה.	ח	
וכל הנהנה מסעודה שתלמיד חכם שרוי בתוכה כאילו נהנה מזיו השכינה.	–	

● שפת כינויים

באים לאכול את סעודתם.	שפת הראי"ה	(טז)
בעת האכילה צריך לברר את הסיגים המעורבים במאכל.	שפת המקובלים	
"באים לאכול את סעודתם" [ה]; "כל דבר אשר יאכל" [ה].	כינויי הראי"ה	

הרב יוסף אביב"י

שער המצוות
 כוונת האכילה היא לברר הטוב שבמאכל ההוא ולהעלותו מן הקליפה והסיגים המעורבים בהם [...] אמנם הת"ח יש בהם כח לתקן ולהעלות מדרגה א' העליונה והיא מן ב"ח לאדם בזכות תורתם. והת"ח היודעים בחכמת הזהר בדרך הסוד יש בהם כח להעלות שני מדרגות והוא מצומח לאדם ומכ"ש מב"ח לאדם, והת"ח המופלאים בחכמת האמת בשורשה יכולים להעלות אפילו מדומם לאדם ומכ"ש מב"ח לאדם.
 (פרשת עקב, כוונת האכילה, דף מב ע"א ודף מג ע"א)

(ז') שפת הראי"ה
 שפת המקובלים
 מתגלה הדר ניצוצות החיים, נוטל משם עז החיים. בירור ניצוצות – האדם מברר את ניצוצות הקדושה מתוך הקליפות. בעת מיתת המלכים נפלו ניצוצות של קדושה לעולמות אשר מתחת לאצילות, ואחר מברר אותם האדם בתפילותיו ובמצוות המעשיות שהוא מקיים.

כינויי הראי"ה
 שער המצוות
 "מתגלה גם כן הדר ניצוצות החיים" |ה|; "נוטל משם עז החיים" |ו|. ולכן יש כח ויכולת באדם לברור כל ד' בחי' הנז' ולתקנם ולהעלותם למעלה עליונה ממדרגתו והיא מדרגת מלאכים, כי יכול הוא לברור את הדומם ולהחזירו חלק מחלקי עצמו [...] ומזה יעלה למדרגת מלאך וכיוצא בזה עד רום המדרגות, כי ע"י אכילתם הדבר ההוא מבררין כחו והטוב והמזון שבו.
 (פרשת עקב, כוונת האכילה, דף מא ע"ב)

דרך עץ חיים
 הנה נתבאר אצלינו כי מ"ן דאו"א הם זו"ן שהם הבנים הראשונים שלהם גם נתבאר אצלינו כי כל תפלותינו וכוונותינו הם לברר ולהעלות הניצוצין של ז' מלכים שמתו שהם רפ"ח ניצוצין, וע"י תפלתנו אנו מעלין הניצוצין האלו עד יסוד נוקבא דז"א בבחי' מ"ן ונמתקין ונתקנים שם כי יורדין מ"ד במקום ההוא שעלו מ"ן ומב' בחי' אלו נעשה צורת הולד גם נתבאר בדרוש א' כי אין בנו יכולת לברר כל הרפ"ח ניצוצין בפעם א' כי אם היה כן כבר בא המשיח והיה מתקיים בלע המות לנצח כנ"ל. אמנם בכל תפלה ותפלה כפי כוונת האומרה וכפי זכות הזמן אשר אז נאמרה התפלה ההיא כך מתבררין שיעור קצוב מהרפ"ח ניצוצין עד שנמצא כי קודם שיבא משיח יכלו ויוגמרו כל הרפ"ח ניצוצין להתתקן.
 (שער מ"ן ומ"ד, שער לט, דרוש ב)

(יח) שפת הראי"ה
 שפת המקובלים
 ניצוצות. בעת שבירת הכלים נפלו ניצוצות מן האצילות, ועתה הם נמצאים בתוך הקליפות.

כינויי הראי"ה
 "הדר ניצוצות החיים המפוזרים בכל דבר אשר יאכל" |ה|; "העלאת הניצוצות" |ז|.

דרך עץ חיים
 ודע כי אע"פ שאנו אומרים שנתקנו אלו הז' מלכים של זו"ן עכ"ז בהכרח הוא שלא נגמר בירור שלהם להצטרף, ונשאר קצת ניצוצי קדושה שלהם בתוך הקליפות הנקראים סיגים שלהם, והם נקרא רשות הרבים, בסוד הן

האחדות כמנורה של פרקים

רבים עתה עם הארץ, שהם הקליפות, לפי שלא נתקנו ונשארו נפרדין בבחי' רבים.
(שער יא, פרק ז)

(יט) שפת הראי"ה שפת המקובלים
ניצוצות החיים, מלא החיים הכלולים. חיות ורוחניות – ניצוצות של חיים נמצאים בכל דומם, צומח, חי ומדבר.

כינויי הראי"ה "הדר ניצוצות החיים המפוזרים בכל דבר אשר יאכל" |ה|; "החיים במלא היקום" |ו|; "הכח העטוף בכל אשר ישאב ממנו חיים לנפשו, ובכל אשר כל החיים חיים ישאפו" |ז|; "כל מלא החיים הכלולים במרחבי ההויה" |ח|; "עז החיים" |ט|.

דרך עץ חיים דע כי בעת מיתת המלכים כאשר ירדו למטה היו בהם כל הבחי' שהם אבי"ע. והנה בחלק עשייה עצמה יש ד' בחי' והם כסדרן ממטה למעלה, דומם צומח חי מדבר. והענין כי בוודאי שאפילו בדומם שהוא עפר והאבנים וכיוצא בהם הוא מוכרח שיהיה בהם חיות ורוחניות ומזל ושוטר עליו למעלה, דאל"כ לא היתה עפר מוציאה דשאים וזרעים אם לא היה בהם חיות, אמנם מדרגות חיות דצומח הוא למעלה מהם כי אנו רואין שהוא צומח וגדל כבני אדם, ובוודאי כי חיות אשר בתוכו גורם לו גידול הזה. וחיות הבעל חי למעלה מהם שיש בהם נפש יותר בכירור, וכמ"ש ורוח הבהמה היורדת למטה בארץ, וחיות האדם המדבר הוא למעלה מהם. ואין לך שום נברא בעולמות כולם שאין בהם מן בירור המלכים הנ"ל והכל נכלל בהן, ומכל הבחי' הנ"ל יש בקלי' מן מיתת המלכים.
(שער מ"נ ומ"ד, שער לט, דרוש ג)

(כ) שפת הראי"ה שפת המקובלים
ניצוצות מפוזרים. מפוזרים – ניצוצות הקדושה נתפזרו בין הקליפות. "ניצוצות החיים המפוזרים" |ה|.

שער הפסוקים ואז שאי סביב עיניך וראי, כי כל ניצוצות נשמות בניך, שהיו מפוזרות בין הקליפות, נקבצו ובאו לך אל הקדושה, ונתקנו. אפילו הניצוצות של בלעם, שנתגלגלו בנבל, שלא חשב אנוש, נקבצו ובאו לך.
(ישעיה, פרק מט)

(כא) שפת הראי"ה שפת המקובלים
הכוחות הכמוסים, החיים הכמוסים. ניצוצות נפלו מן האצילות ועתה הם נמצאים בכל הנבראים. "הכחות הכמוסים" |ה|; "במצב תרדמה וקפאון" |ה|; "החיים כמוסים הם ביסודות ההזנה" |ו|; "כמוסים במעמקי הארץ" |ז|.
מקורות בספרי המקובלים הובאו לעיל כינוי יט.

(כב) שפת הראי"ה שפת המקובלים
בכל היצור, ביסודות ההזנה ועוד. בכל דומם, צומח, חי ומדבר נמצאים ניצוצות של חיים.

הרב יוסף אביב"י

<p>"בכל היצור" ה ; "ביסודות ההזנה" ו ; "במעמקי הארץ" ו . מקורות בספרי המקובלים הובאו לעיל כינוי כא.</p>	<p>כינויי הראי"ה הפניה</p>
<p>הולכים ועולים, העלאת ניצוצות. האדם מעלה את ניצוצות הקדושה חזרה אל האצילות. "הדר ניצוצות החיים [...] והכחות הכמוסים [...] הולכים הם ועולים" ה ; "העלאת הניצוצות" ז . מקורות בספרי המקובלים הובאו לעיל כינוי יז.</p>	<p>(כג) שפת הראי"ה שפת המקובלים כינויי הראי"ה הפניה</p>
<p>הניצוצות מתאחדים בנשמת האדם, מתאחדים עם בשר האדם ורוחו. הניצוצות מתבררים ועולים, ואז הם חוזרים אל האדם ונכללים בו. "מתאחדים בנשמתו הגדולה" ה ; "מתאחדים עם בשר האדם ורוחו" ו ; "סוכם בקרבו את כל מלא החיים" ו ; "הכל הוא עצם מעצמיותו" ז .</p>	<p>(כד) שפת הראי"ה שפת המקובלים כינויי הראי"ה</p>
<p>ולכן יש כח ויכולת באדם לברור כל ד' בחי' הגז' ולתקנם ולהעלותם [...] כי יכול הוא לברור את הדומם ולהחזירו חלק מחלקי עצמו [...] ומזה יעלה למדרגת מלאך וכיוצא בזה עד רום המדרגות.</p>	<p>שער המצוות</p>
<p>(פרשת עקב, כוונת האכילה, דף מא ע"ב) והנה ענין הבירור הוא להעלותו בתחלה בבחי' הא' ואחר כך למדרגה אחרת גדולה ממנו ועד"ז כלן המדרגות וכמ"ש בסוד כוונת אכילה, כי יכול האדם לחזור את הדומם חלק מחלק האדם עצמו, והם מבררים ומתקנים כל הדברים שיש בהם פסולת וקלי', והם מתקנים מבחי' הדומם עד בחי' האדם מדבר ממש. ואח"כ אם יזכה במעשיו יותר יעלה הכל במדרגת מלאך, באופן שיתברר הכל בירור אחר בירור עד שיעלה מעלה אחר מעלה למדרגה גבוהה מאד.</p>	<p>דרך עץ חיים</p>
<p>(שער מ"ג ומ"ד, שער לט, דרוש ג)</p>	
<p>העולם כולו, מלא היקום, מרחבי ההויה, הכל. עולם העשייה. "העולם כולו" ה ; "מלא היקום" ו ; "מרחבי ההויה" ו ; "הכל" ו .</p>	<p>(כה) שפת הראי"ה שפת המקובלים כינויי הראי"ה</p>

|| שמונה קבצים, קובץ א קמג || אורות הקודש, החיות העולמיות כט

<p>אחדות ההויה מתגברת בתוכן</p>	<p>התאחדות</p>	<p>כו</p>
<p>ההכרה האידיאלית, כל מה שהיא מתעלה. רואה</p>	<p>—</p>	<p>—</p>
<p>איש הרוח את</p>	<p>מקובלים</p>	<p>יא</p>
<p>החיים</p>	<p>ניצוצות</p>	<p>יט</p>
<p>במלא היקום, רואה את</p>	<p>עשייה</p>	<p>כה</p>
<p>הכח העטוף בכל אשר ישאב ממנו חיים לנפשו, ובכל אשר כל החיים חיים ישאפו.</p>	<p>ניצוצות</p>	<p>יט</p>
<p>החיים כמוסים הם</p>	<p>ניצוצות</p>	<p>כא</p>

האחדות כמנורה של פרקים

ביסודות ההזנה,	כז	דו', צו', חי
כמוסים	כא	ניצוצות
במעמקי הארץ,	כב	דו', צו', חי
יוצאים על ידי הצמיחה והגידול אל הגילוי, באים בתור מזון,	—	
מתאחדים עם	כד	התאחדות
בשר האדם ורוחו,	—	
מתגלה בהם	כז	הורדה
התכונה הרוחנית, עוזז החיים, החופש והאור.	ת, כז	שפע
מי יאמר לנו שיש פירוד, מי יאמין להרגל ודמיון הצר, שאין עילוי	—	
הנשמה עילוי הכל, מי יבהל מפני מרחבי מקום, מפני כתלים חוצצים.		
הרוח הגדול השוכן בשמי שמי עז, בהיכל הצדק והבינה, הוא	ה	אצילות
נותן	כז	הורדה
עז וגבורה, הוא	ת, כז	שפע
העז והגבורה, הוא	ה	אצילות
נותן	כז	הורדה
חיים, והוא	ת, כז	שפע
החיים וחי החיים.	ה	אצילות
הרצון מתפתח על ידי עז הכח, הכח בא לידי גמרו ברצון.	—	
שכלול הרצון לצד הטוב, הרי הוא	—	
סוכם בקרבו את כל	כד	התאחדות
מלא החיים הכלולים	יט	ניצוצות
במרחבי ההויה.	כה	עשייה
חוזר הוא הרצון ומפזר את	כז	הורדה
הטוב על	ת, כז	שפע
הכל,	כה	עשייה
מתפשט הוא החפץ של הטוב,	כז	הורדה
הולך הוא ומזריח את	כז	הורדה
אורו בחזרה ביותר עילוי, על	ת, כז	שפע
כל המקומות אשר	כה	עשייה
נוטל משם	יז	בירור
עז החיים.	יט	ניצוצות
והחיים, ההם? כלים בגבול מה שאנו קורים חיים? הלא הולכים הם	—	
ומתפשטים, הטוב שבהם לא כלה ולא יכלה, לא ידע קצב לעילוייו		
והתפשטותו, ליפיו ועצמו.		
כל תכונה של יושר, של מוסר, של קדושה, של גבורה ותפארת, הנה	—	
הם		
גילויי החיים של מילוי ההויה,	ח	שפע
שהם באים למעוזם בתור כלים, שהרצון הטוב עושה בהם את חפצו.	—	

– הרצון הטוב, כשהוא מתגבר בעת שאיבת החיים, נותן הוא גרעיני האור, ההולכים ורבים בהתחברם עם הכח החיצוני.

● שפת כינויים

(כ) שפת הראי"ה שפת המקובלים כינויי הראי"ה דרך עץ חיים

אחדות ההויה.
הניצוצות מתבררים ועולים, ואז הם חוזרים אל מקומם באצילות.
"אחדות ההויה" |ו|; "התוכן של אחדות ההויה" |ז|.

ופי' מה שאמרנו שנשברו המלכים פי' כי האורות נסתלקו למעלה למקומן, ועכ"ז עדיין נשאר קצת ניצוצי קדושה בכלים ונפלו באלו מאנין תבירי למטה ומהם נתהוו שורש הקלי'. ואע"פ שנתברר האוכל מהפסולת ועלה למעלה עכ"ז עדיין ניצוצי הקדושה נשאר בתוכם. וזהו מה שנשאר לנו לתקן ע"י תפלה ומע"ט, וכן ע"י נשמת הצדיקים כשהם נפטרים מעוה"ז עוברים בעולם העשיה, ומעלין מהם ניצוצי קדושה שבקליפה ליצירה, וכן עד"ז בעלותם מיצירה לבריאה, ומבריאה לאצילות, ומחזירין האור הגדול למקומם.
(שער הכללים, פרק א)

(ז) שפת הראי"ה שפת המקובלים כינויי הראי"ה שער הכוונות

חוזר הרצון ומפזר את הטוב, הולך ומזריח את אורו בחזרה.
אחר שעולים מיין נוקבין מן הניצוצות המתבררים, יורדים מיין דכורין מן האצילות אל הנבראים.
"מתגלה בהם התכונה הרוחנית" |ו|; "נותן עז וגבורה" |ו|; "נותן חיים" |ו|; "חוזר הוא הרצון ומפזר את הטוב על הכל" |ו|; "מתפשט הוא החפץ של הטוב" |ו|; "הולך הוא ומזריח את אורו בחזרה ביותר עילוי" |ו|.

והנה ענין זה עצמו נעשה ע"י נפילת אפים [...] וצריך שהאדם ימסור עצמו למיתה, ויכוין להוריד נפשו עד מקום המיתה, שהם הקלי', ולכוין שיוציא משם בכח זכות תפלתו אותם הבירורין אשר שם [...] ויעלם משם עם כל אלו ג' מיני בירורין עד עולם האצילות [...] ואז ירדו מיין דכורין מלמעלה מיסוד הזכר, ואז ירד ג"כ שפע ואור גדול באותן המיין דכורין אל נר"ן של האדם הזה שעושה בנפילת אפים וגרם לכל המצוה הזו, ויושפע בו כח אור גדול הראוי אל נפשו מלמעלה.
(דרושי נפילת אפים, דרוש ב, דף מז ע"א)

|| שמונה קבצים, קובץ ג ה || אורות הקודש, התעלות העולם לה

ט	קבלה	המחשבה הסודית של
כג	העלאה	העלאה
יח	ניצוצות	הניצוצות,
–	–	מתאחדת היא עם
כו	התאחדות	התוכן של אחדות ההויה,

האחדות כמנורה של פרקים

- המתגבר ועולה, עד שהוא קובע את האופי המוסרי של האדם על פיו, ונעשה הדבר מחוור, שכל מה שנוגע בדרך ישרה או אי ישרה לאדם, הכל הוא עצם מעצמיותו, התאחדות 70
– והכל עולה או יורד עמו.

[ה] האחדות האצילותית

פסל הראי"ה את "האמת המטפיסית הנשואה בדבר האחדות האלהית" ואת "המונותיאזם" שהוא "בדוי מלבם של נכרים", ובמקומם לימד על האחדות העשירה והחובקת כול – האחדות כמנורה של פרקים.

על שלושה דברים מעמיד הראי"ה את האחדות:

א. "האחדות האלהית" – האחדות המוחלטת שבאצילות.

אחדות העצמות האלוהית עם הספירות; אחדות עשר הספירות זו עם זו; אחדות אורות וכלים; אחדות עשירה ומרובת גוונים.

ב. "מחשבת האחדות" – האחדות של האצילות עם האדם והעולמות הנבראים.

אחדות שאינה מוחלטת ואינה עומדת לעצמה אלא תלויה בהתקשרותם של האדם ושל העולמות עם האצילות. "גדולי עולם" מבקשים את "הקישור האצילי", הוא איחוד האדם עם האצילות, ואת "הקישור הכללי של ההויה", הוא איחוד העולמות הנבראים עם האצילות.

ג. "אחדות ההויה" – האחדות של הניצוצות הכמוסים בעולם הזה עם האדם ועם האצילות.

בעת שבירת הכלים נפלו ניצוצות מהאצילות, והם כמוסים בחיי הדומם, הצומח והחיי שבעולמנו. צדיקים מגלים את הניצוצות הללו, והם מבררים ומעלים אותם אל האצילות. כך שבים הניצוצות אל מקורם, ומתאחדים עם האדם ועם האצילות. הניצוצות החוזרים אל האצילות גורמים להמשכת שפע חדש ממנה אל הנבראים.

שלושה פרקים אלו מצטרפים יחד למהלך אחד כולל – מהלך הקושר ומאחד את האצילות האלוהית עם העולמות הנבראים, מהלך שתחילתו אחדות אלוהית מוחלטת וסופו אחדות תלויה בהתנהגות האדם. שלושה פרקים אלו מצטרפים יחד לתנועה אחת כוללת – שפע של חיים וקדושה נמשך מספירות האצילות אל העולמות הנבראים, ניצוצות של חיים וקדושה מתבררים מן הנבראים ועולים חזרה אל האצילות, שפע חדש של חיים וקדושה נאצל ונמשך מן האצילות אל הנבראים.

זו היא האחדות האצילותית, הרואה את האצילות האלוהית לנגד עיניה ויודעת כי מהלכה ושפעה כוללים כול ומאחדים את הכול. כך בירר הראי"ה וצירף את האחדות העצמותית של שפינוזה. כיוון שהעמיד שפינוזה את מהות האלוה במרכז מחשבתו הגיע להכרת האחדות העצמותית – האלוה עצמו כולל כול ומאחד את הכול. הראי"ה דחה בשתי ידיו את המחשבה הילדותית של שפינוזה הרוצה להכיר את עצמות האלוה, אבל לא דחה לגמרי את האחדות הכוללת. הוא בירר וצירף אותה, ואחר שהוציא ממנה את סיגי האחדות העצמותית הוא התבונן בה על פי המחשבה המבוכרת המבקשת לדעת את הדרכים-הספירות-האידיאלים שבאצילות ופירשה מחדש כאחדות אצילותית – האחדות האלוהית שבאצילות עצמה, מחשבת האחדות הקושרת את העולמות עם

האצילות ואחדות ההוויה המעלה את הניצוצות מעולמנו ומשיבה אותם אל מקורם באצילות.

משום כך לא הסכים הראי"ה לשיטה הפנתאיסטית וגם לא לפנאנתאיסטית. שתי שיטות אלו עוסקות במהות הא־לוה ובעצמותו, ורק נחלקו במעט בהגדרתו. הראי"ה פסל כל מחשבה שמנסה להגדיר את מהות הא־לוה, וראה בה כפירה אלילית גמורה. הוא הלך אחרי המקובלים שהורו כי "אין אנחנו מדברים ולא חושבים אפילו במקור המקורות" |א|, אלא רק בדרכיו ובספירותיו שבאצילות. בכל כתביו מבקש הראי"ה את האצילות הא־לוהית, והוא מורה כיצד להכיר את ספירותיה, לדעת את מהלכיה ולהמשיך את שפעת חייה, טובה וקדושתה. האצילות היא מקור מחשבתו והיא תכלית שאיפתו, ובה ורק בה הוא תולה את האחדות הא־לוהית הכוללת כול.

בפסקאות רבות כותב הראי"ה על האחדות, ובכולן הוא תולה אותה באצילות. אמנם המילה 'אצילות' לא נזכרה בכולן במפורש, ויכול הלומד לשגות במובנו, אבל פענוח שפת הכינויים מגלה בבירור כי בכל הפסקאות הללו מתכוון הראי"ה לאצילות ולספירותיה.

יחיד היה הראי"ה בין המקובלים בראיית האחדות הכוללת כול, והוא האריך מאוד בתיאור כלליה ופרטיה. קצר המצע מהשתרע, ורק גרגרים אחדים מכל אלה הצגנו הנה. רק מעט מכל הפסקאות, הכינויים והמקורות הנדרשים לסקירה שלמה של שיטת הראי"ה בעיקר גדול זה הבאנו בעמודים אלה, ואת כל אשר החסרנו כאן נשתדל להשלים במקום אחר באריכות ובפרוטרוט.